Svar på skriftligt spörsmål om att hjälpa dem som blivit hemlösa på grund av problem med inomhusluften

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 742/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Pia Lohikoski /vänst:

> *Vilka åtgärder vidtar regeringen för att förbättra ställningen för dem som blivit hemlösa på grund av problem med inomhusluften, och*
>
> *enligt vilken tidsplan får man till stånd åtgärder i stället för enbart planer och utredningar?*

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

I regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering finns flera inskrivningar kring problem med inomhusluften, och regeringen har förbundit sig till att minska problemen med inomhusluften och de hälsoproblem de orsakar. Inskrivningarna genomförs vid olika ministerier i olika sammanhang.

Miljöministeriet har i år inlett ett treårigt program mot bostadslöshet tillsammans med de största stadsregionerna, tjänsteproducenterna och organisationerna. Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA), FPA och Institutet för hälsa och välfärd (THL) har tillsammans utvecklat den registerbaserade statistikföringen och i samband med programmet mot bostadslöshet inleds ett separat utvecklingsprojekt för att förbättra tillgången till information om bostadslöshet. Dessutom är avsikten med statsrådets gemensamma utrednings- och forskningsprojekt om hjälp och stöd till dem som lider av problem med inomhusluft att svara på frågan hur vanliga problem med inomhusluften är i privatägda bostäder som används för fast boende och hur många personer som hamnat i mögel- eller andra hälsofällor på grund av boende. Forskningsprojektets resultat färdigställs på våren 2021.

Regeringen har förbundit sig till att fortsätta det av statsrådets kansli samordnade programmet Sunda lokaler 2028, vars syfte är att sanera offentliga byggnader och effektivisera vården och rehabiliteringen av dem som lider av symtom på grund av inomhusluften. Ett av programmets centrala åtgärder är starkare stöd inom hälsovården för alla som lider av symptom på grund av inomhusluften. Den del i programmet Sunda lokaler 2028 som fokuserar på främjande av hälsa och välfärd genomförs som en del av det nationella programmet för inomhusluft och hälsa som samordnas av Institutet för hälsa och välfärd. I det nationella programmet för inomhusluft och

hälsa utreds metoder för att förbättra vården av personer som lider av problem med inomhusluften och utveckla rehabiliteringen som stöd till dem som uppvisar allvarliga symptom.

I regeringsprogrammet har man förbundit sig att utreda behovet av och ramvillkoren för reparationsunderstöd vad gäller problem med inomhusluften i bostadshus samt utreda vilken typ av hjälp och stöd personer som hamnat i en mögelfälla behöver. Dessutom utreds det om staten kan stödja avhjälpandet av inomhusluftproblem i byggnader och byggandet av rena bostäder åt dem som insjuknat på grund av dålig inomhusluft, och om det finns behov av att stärka rättssäkerheten för köpare och även säljare av hus med inomhusluftproblem med lagstiftning. Dessa frågor utreds i det ovannämnda projektet om hjälp och stöd till dem som lider av problem med inomhusluften. På grundval av forskningsprojektets resultat kommer vi att ha närmare information om vilka stödåtgärder som fungerar och på lång sikt har den största effekten för att hjälpa och stödja personer som lider av problem med inomhusluften.

En byggnad som byggts genom att iaktta god byggnadssed och byggbestämmelsesamlingen är trygg och hälsosam för sina användare. De nuvarande tekniska krav som ställts på byggnader och byggande garanterar tillräcklig ventilering, fungerande material och att den fukttekniska funktionaliteten är god. Även byggnadsbestämmelser som gäller renovering säkerställer sunt byggande. Kommunens byggnadstillsynsmyndighet utövar tillsyn över genomförandet och efterlevnaden av byggbestämmelser i enskilda byggnadsprojekt. Tydliga krav har fastställts för underhållet av byggnaden, inklusive hustekniska system, och byggnadens ägare har ansvaret för byggnadens underhåll. I totalrevideringen av markanvändnings- och bygglagen som pågår för närvarande strävar man även efter att förbättra kvaliteten på byggandet genom att bland annat se över bestämmelser avseende tillsyn över och ansvar av byggande. I det ovannämnda projektet om hjälp och stöd till dem som lider av problem med inomhusluften utreds det dessutom hurdana lösningar för rum med ren inomhusluft det finns och planeras och hurdana olika orenheter och val av material som ska beaktas vid byggande.

I början av 2020 trädde understödet för tillståndsanalys och ombyggnad i kraft, vilket bidrar till att förbättra ställningen för dem som bor i byggnader som har fukt- och mögelskador och problem med inomhusluften. Understöd kan beviljas för tillståndsanalyser av byggnader och bostadshus med fukt- och mögelskador och problem med inomhusluften samt för planeringskostnader för ombyggnad av sådana byggnader. Målet är att främja systematisk fastighetsförvaltning, upprätthållandet av kvaliteten på byggnadsbeståndet samt stödja och uppmuntra ägare att genomföra fastighetsreparationer. Understödet beviljas av Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet ARA. Ett årligt anslag på cirka en miljon euro har anvisats för understödet.

De bestämmelser som omfattar de stöd som ARA beviljar möjliggör redan nu att kommuner och de allmännyttiga samfund som ARA utnämnt kan bygga hyresbostäder som är lämpliga för personer som lider av problem med inomhusluften. ARA bedömer alltid från fall till fall om ett projekt är genomförbart. Alla ARA-bostäder ska enligt ARA:s anvisningar för byggande och planering vara trygga och sunda, och för att säkerställa detta ska uppmärksamhet fästas både vid planeringslösningar samt hanteringen av förhållanden under byggandet. Miljöministeriet

Svar på skriftligt spörsmål SSS 742/2020 rd

diskuterar med ARA om möjligheterna att inleda ett separat pilotprojekt för att reda ut olika lösningar avseende byggande för dem som lider av problem med inomhusluften.

Helsingfors 2.11.2020

Miljö- och klimatminister Krista Mikkonen